

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2012. gada 2. marts)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido apmaiņas, atbalsta un apmācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (programmu “Perikls 2020”)

(CON/2012/17)

(2012/C 137/02)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2012. gada 26. janvārī saņēma Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido apmaiņas, atbalsta un apmācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (programmu “Perikls 2020”) ⁽¹⁾ (turpmāk – “ierosinātā regula”). ECB 2012. gada 6. februārī saņēma otru – Eiropas Parlamenta – lūgumu sniegt atzinumu par šo ierosināto regulu.

ECB kompetence sniegt atzinumu balstās Līguma par Eiropas Savienības darbību 133. pantu, 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

1.1. Programma “Perikls” ir apmaiņas, atbalsta un apmācību programma euro aizsardzībai pret viltošanu un ar to saistītu krāpšanu. Ierosinātā regula aizstās programmas “Perikls” juridisko pamatu, kura darbības termiņš beidzas 2013. gada beigās ⁽²⁾, tādējādi pagarinot to līdz 2020. gada beigām. ECB vēlreiz uzsver savu iepriekš pausto nostāju, ka programma “Perikls” ir noderīgs ieguldījums ECB, Eiropola un nacionālo iestāžu darbībā, kas jau tiek veikta cīņā pret euro viltošanu ⁽³⁾. ECB ir pārliecināta, ka programma “Perikls 2020” turpinās kalpot euro banknošu integritātes saglabāšanai, tostarp attiecībā uz otrās sērijas euro banknotēm.

⁽¹⁾ COM(2011) 913 galīgā redakcija.

⁽²⁾ Sākotnēji “Perikla” programma tika izveidota ar Padomes 2001. gada 17. decembra Lēmumu 2001/923/EK, ar ko izveido apmaiņas, atbalsta un mācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (“Perikla” programma) (OV L 339, 21.12.2001., 50. lpp.). Lēmuma 2001/923/EK piemērošana tika paplašināta uz ārpus euro zonas dalībvalstīm ar Padomes 2001. gada 17. decembra Lēmumu 2001/924/EK, ar kuru paplašina Padomes lēmuma piemērošanu, ar kuru izveido apmaiņas, atbalsta un mācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (“Perikla” programmu), uz dalībvalstīm, kas nav pieņēmušas euro par savu vienoto valūtu (OV L 339, 21.12.2001., 55. lpp.). Turpmāki grozījumi Padomes Lēmumā 2001/923/EK izdarīti, lai paplašinātu programmas “Perikls” darbības jomu un pagarinātu programmas darbības periodu līdz 2013. gada 31. decembrim.

⁽³⁾ Sk. 1. punktu ECB 2006. gada 5. jūlija Atzinumā CON/2006/35 pēc Eiropas Savienības Padomes lūguma par diviem Padomes lēmumu priekšlikumiem attiecībā uz apmaiņas, atbalsta un mācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (“Perikla” programmu) (OV C 163, 14.7.2006., 7. lpp.). Visi ECB atzinumi tiek publicēti ECB tīmekļa vietnē <http://www.ecb.europa.eu>

- 1.2. ECB uzsver tās aktīvu līdzdalību cīņā pret euro banknošu viltošanu. Jo īpaši – ECB izstrādā banknošu dizainu un progresīvas tehniskās pazīmes euro banknotēm, kas ļauj gan sabiedrībai, gan ekspertiem atšķirt īstas banknotes no viltotām. Parasti pēc tam, kad euro banknotes ir bijušas apgrozībā vairākus gadus, tās tiek uzlabotas, lai apsteigtu viltotājus. Eurosistēma veic arī piesardzības pasākumus un drīzumā nāks klajā ar priekšlikumu euro banknošu otrās sērijas emisijai. Bez tam ECB savā Naudas viltojumu analīzes centrā analizē jauna veida viltojumus un izmanto iegūtās zināšanas, lai sniegtu nodrošinātas konsultācijas tiesību aizsardzības iestādēm. Naudas viltojumu analīzes centrs koordinē visu zināmo tehnisko un statistikas datu par euro viltojumiem izplatīšanu visām iesaistītajām pusēm.

2. Īpaši apsvērumi

- 2.1. Ierosinātās regulas 4. panta otrajā daļā ir noteikta metode, saskaņā ar kuru vērtē programmā “Perikls 2020” paredzēto mērķu sasniegšanu. Šajā ziņā rezultāti būs atkarīgi ne tikai no efektīvas rīcības atbilstoši programmai “Perikls 2020”, bet arī no vairākiem ārējiem faktoriem, tostarp no apgrozībā esošu viltotu banknošu skaita, pietiekamu cilvēkresursu, finanšu un tehnisko līdzekļu pieejamības finanšu, tehnisko, tiesību aizsardzības un tiesu iestāžu vajadzībām, kā arī no citu apmācību programmu īstenošanas, kas tiek organizētas minētajām iestādēm. Tāpēc programma būtu jāvērtē, ņemot vērā visus aspektus, kas ietekmē euro viltošanu un ar to saistītu krāpšanu. Tādējādi, ECB iesaka pilnībā iesaistīt ECB un Eiropu programmas “Perikls 2020” izvērtēšanā, ko paredz ierosinātās regulas 12. panta 3. un 4. punkts.
- 2.2. Saskaņā ar programmu “Perikls 2020” iesaistīto dalībvalstu iesniegto priekšlikumu dalībnieki var būt no trešām valstīm, ja to dalība ir būtiska euro aizsardzībai. Atzīstot priekšrocības, ko euro viltošanas un ar to saistītas krāpšanas novēršanai pasaules mērogā, tostarp trešajās valstīs, sniedz trešo valstu iesaistīšanās programmā “Perikls 2020”, šo valstu iesaistei būtu jābūt lietderīgai un proporcionālai.
- 2.3. ECB atzīmē, ka ierosinātās regulas 8. panta 2. punkta a) un c) apakšpunkts, kā arī 10. panta 3. punkts attiecas uz atklāšanas ieroču izmantošanu un paredz dotācijas, lai finansētu aprīkojuma iegādi. ECB atbalsta priekšlikumu piešķirt dotācijas, lai finansētu vispārēja aprīkojuma iegādi, ko izmantos laboratorijās, piemēram, mikroskopos, infrasarkanā staru lasīšanas iekārtas, dastmērus, blīvuma mērītājus, mikrometrus, vadītspējas un magnētisma lasīšanas iekārtas, kas veicina izmeklēšanas procesu un nav speciāli izstrādāts vai marķēts kā aprīkojums viltojumu atklāšanai. ECB uzskata, ka vienīgās drošās iekārtas un ierīces viltojumu noteikšanai, ir tās, kas norādītas ECB mājas lapā kā tādas, kas ir uzraudzījušas apmierinošus rezultātus pārbaudēs, izmantojot aktuālus viltojumu veidus un īstas banknotes ar dažādām nolietojuma pazīmēm. Šādas iekārtas un ierīces ir domātas profesionālai izmantošanai skaidrās naudas apstrādes rūpniecībā un pēc būtības pārsniedz ierosinātās regulas 8. panta 2. punkta c) apakšpunkta darbības jomu attiecībā uz specializētām viltojumu novēršanas aģentūrām⁽¹⁾. Tāpēc ECB uzskata, ka nebūtu lietderīgi apsvērt programmas “Perikls 2020” finansējuma izlietošanu viltojumu detektoru iegādei vai izmantot viltojumu detektorus specializētās viltojumu novēršanas aģentūrās.
- 2.4. Būtu lietderīgi Komisijai, ECB un Eiropalam kopīgi izvērtēt iniciatīvas, kuras būtu finansējamas saskaņā ar programmu “Perikls 2020”⁽²⁾, lai tādējādi izvairītos no programmas “Perikls 2020” atkārtotās un pārklāšanās ar citām saistītām programmām un darbībām un lai nodrošinātu vienotu stratēģiju cīņai ar euro viltošanu un ar to saistītu krāpšanu. Tāpēc ierosinātās regulas 7. apsvērumi un 11. pants būtu

⁽¹⁾ Turklāt, atbilstoši ietekmes novērtējumam (SEC(2011) 1615 galīgā redakcija) ir skaidrs, ka iespēja finansēt aprīkojuma iegādi attiecas uz kompetentajām valsts (trešās valsts) viltojumu novēršanas aģentūrām, lai aizsargātu euro pret viltošanu, īpašu uzmanību pievēršot specializētām aģentūrām, kas darbojas sensitīvās trešajās valstīs, kurās cīņa pret euro viltošanu nav prioritāte.

⁽²⁾ Sk. 8. punktu ECB 2005. gada 21. jūnija Atzinumā CON/2005/22 pēc Eiropas Savienības Padomes lūguma par diviem Padomes lēmumu priekšlikumiem attiecībā uz apmaiņas, atbalsta un mācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (“Perikla” programmu) (OV C 161, 1.7.2005., 11. lpp.) un 2.2. punktu ECB 2006. gada 5. jūlija Atzinumā CON/2006/35 pēc Eiropas Savienības Padomes lūguma par diviem Padomes lēmumu priekšlikumiem attiecībā uz apmaiņas, atbalsta un mācību programmu euro aizsardzībai pret viltošanu (“Perikla” programmu) (OV C 163, 14.7.2006., 7. lpp.).

jāgroza, lai paredzētu: a) Komisijas savlaicīgu apspriešanos ar galvenajām iesaistītajām pusēm saistībā ar gada darba programmu; un b) prasību saņemt ECB un Eiropola piekrišanu gada darba programmas pieņemšanai⁽¹⁾. Attiecībā uz minēto, būtu jāatvēl pietiekoši ilgs laiks ECB un Eiropolam gada darba programmas projekta izvērtēšanai un viedokļa sniegšanai pirms tās apspriešanas attiecīgajā padomdevējā komitejā.

- 2.5. ECB atzinīgi vērtē ierosinātās regulas 12. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru Komisijai programma "Perikls 2020" jāīsteno sadarbībā ar dalībvalstīm, konsultējoties dažādos īstenošanas posmos, ņemot vērā attiecīgos pasākumus, ko veikušas citas kompetentās iestādes, jo īpaši ECB un Eiropols. Lai arī ierosinātās regulas 12. panta 1. punkts paredz pietiekamu sadarbības līmeni Savienības mērogā, kā arī to, ka programma "Perikls 2020" saskan ar citām saistītām programmām un darbībām, ECB ierosina Komisijai, pirms konsultēšanās ar ECB un Eiropolu attiecīgajā padomdevējā komitejā, atvēlēt pietiekoši ilgu laiku, lai iepazītos ar dokumentiem, kas saistīti ar gada darba programmu.
- 2.6. ECB iesaka grozīt ierosinātās regulas 12. panta 3. un 4. punktu, lai ļautu ECB un Eiropolam iesaistīties programmas "Perikls 2020" izvērtēšanā attiecībā uz tās efektivitāti un lietderību un tās iespējamo atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu.

Frankfurtē pie Mainas, 2012. gada 2. martā

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Sk. 8. punktu Atzinumā CON/2005/22.

PIELIKUMS

Redakcionāli priekšlikumi

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi (1)
1. grozījums	
Ierosinātās regulas 7. apsvēruma	
<p>“(7) Būtu jānodrošina, ka šī Savienības rīcības programma saskan ar citām programmām un darbībām un papildina tās. Nolikā īstenot šo programmu, lai novērtētu ar euro aizsardzību saistītās vajadzības un jo īpaši apmaiņas, atbalsta un mācību jautājumus, Komisijai būtu jāveic visas nepieciešamās apspriešanās ar galvenajām iesaistītajām personām (īpaši dalībvalstu izraudzītajām kompetentajām valsts iestādēm, ECB un Eiropolu) attiecīgajā padomdevējā komitejā, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1338/2001.”</p>	<p>“(7) Būtu jānodrošina, ka šī Savienības rīcības programma saskan ar citām programmām un darbībām un papildina tās. Atvēlot pietiekamu laiku pirms gada darba programmas pieņemšanas, Komisijai būtu jāveic visas nepieciešamās apspriešanās, lai novērtētu ar euro aizsardzību saistītās vajadzības un jo īpaši apmaiņas, atbalsta un mācību jautājumus, ar galvenajām iesaistītajām personām. Īpaši, Komisijai būtu jāapspriežas ar dalībvalstu izraudzītajām kompetentajām valsts iestādēm, kā arī jāvienojas ar ECB un Eiropolu par gada darba programmu attiecīgajā padomdevējā komitejā, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1338/2001, jo īpaši apmaiņas, atbalsta un apmācību jomā, lai īstenotu šo programmu.”</p>

Paskaidrojums

Gan Komisija, gan ECB un Eiropols iegūs no gada darba programmas kontekstā kopīgi veikta to iniciatīvu izvērtējuma, kuras būtu finansējamas saskaņā ar programmu “Perikls 2020”. Šāda kopīga izvērtēšana ļautu izvairīties no programmas “Perikls 2020” atkārtotās un pārklāšanās ar citām saistītām programmām un darbībām, kuras īsteno ECB, Eiropols un kompetentās valsts iestādes. Turklāt, šāda pieeja nodrošinātu vienotu stratēģiju cīņai ar euro viltošanu un ar to saistītu krāpšanu. Tādēļ ECB ierosina grozīt ierosinātās regulas 7. apsvērumu, lai paredzētu: a) Komisijas savlaicīgu apspriešanos ar galvenajām iesaistītajām pusēm saistībā ar gada darba programmu; un b) prasību saņemt ECB un Eiropola piekrišanu gada darba programmas pieņemšanai.

2. grozījums

Ierosinātās regulas 11. pants

<p>“11. pants</p> <p>Gada darba programma</p> <p>Lai īstenotu programmu, Komisija pieņem gada darba programmas. Tajās nosaka sasniedzamos mērķus, sagaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi un to kopējo summu. Tajās iekļauj arī finansējamo darbību aprakstu, norādi uz katrai darbībai piešķirto summu un indikatīvu īstenošanas grafiku. [...]”</p>	<p>“11. pants</p> <p>Gada darba programma</p> <p>Lai īstenotu programmu, Komisija pieņem gada darba programmas pēc savlaicīgas apspriešanās ar galvenajām gada darba programmas ietvaros iesaistītajām personām un pēc tam, kad saņemta ECB un Eiropola piekrišana. Gada darba programmas nosaka sasniedzamos mērķus, sagaidāmos rezultātus, īstenošanas metodi un to kopējo summu. Tajās iekļauj arī finansējamo darbību aprakstu, norādi uz katrai darbībai piešķirto summu un indikatīvu īstenošanas grafiku. [...]”</p>
---	---

Paskaidrojums

Gan Komisija, gan ECB un Eiropols iegūs no kopīgi veikta to iniciatīvu izvērtējuma, kuras būtu finansējamas saskaņā ar programmu “Perikls 2020”. Šāda kopīga izvērtēšana ļautu izvairīties no programmas “Perikls 2020” atkārtotās un pārklāšanās ar citām saistītām programmām un darbībām, kuras īsteno ECB, Eiropols un kompetentās valsts iestādes. Turklāt, šāda pieeja nodrošinātu vienotu stratēģiju cīņai ar euro viltošanu un ar to saistītu krāpšanu. Tādēļ ECB ierosina grozīt ierosinātās regulas 11. apsvērumu, lai paredzētu: a) Komisijas savlaicīgu apspriešanos ar galvenajām iesaistītajām pusēm saistībā ar gada darba programmu; un b) prasību saņemt ECB un Eiropola piekrišanu gada darba programmas pieņemšanai.

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

3. grozījums

Ierosinātās regulas 12. panta 3. punkts

“(3) Komisija izvērtē programmu. Ne vēlāk kā līdz 2017. gada 31. decembrim, [...]”	“(3) Komisija izvērtē programmu. Komisija izplata izvērtējuma ziņojuma projektu dalībvalstu izraudzītajām kompetentajām valsts iestādēm un vienojas par izvērtējuma ziņojuma saturu ar ECB un Eiropolu attiecīgajā padomdevējā komitejā, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1338/2001. Ne vēlāk kā līdz 2017. gada 31. decembrim, [...]”
--	---

Paskaidrojums

Programmas “Perikls 2020” lietderībai ir jābūt prioritātei, lai sasniegtu gan tās vispārējos, gan īpašos mērķus. ECB uzskata, ka ir būtiski saskaņot programmu “Perikls 2020” ar esošajām Savienības un nacionālajām programmām, kā arī ar ECB un Eiropola projektiem. Šajā sakarā ECB uzskata, ka izvērtējuma ziņojums ir jāapspriež un par to ir jāvienojas ar visām galvenajām iesaistītajām pusēm attiecīgajā padomdevējā komitejā, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1338/2001. Lai to panāktu, ECB ierosina augstāk minētos redakcionālos priekšlikumus, kas vienlaikus arī palielina ECB un Eiropola lomu, izvērtējot programmas “Perikls 2020” efektivitāti un lietderību, kā arī tās iespējamo atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu.

4. grozījums

Ierosinātās regulas 12. panta 4. punkts

“(4) Turklāt līdz 2021. gada 31. decembrim Komisija sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par programmas mērķu sasniegšanu.”	“(4) Turklāt Komisija izplata ziņojuma par programmas mērķu sasniegšanu projektu dalībvalstu izraudzītajām kompetentajām valsts iestādēm un vienojas par ziņojumu ar ECB un Eiropolu attiecīgajā padomdevējā komitejā, kas noteikta Regulā (EK) Nr. 1338/2001. Līdz 2021. gada 31. decembrim Komisija sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par programmas mērķu sasniegšanu.”
---	--

Paskaidrojums

Lai sekmīgi piemērotu izvērtējuma metodi attiecībā uz programmā “Perikls 2020” paredzēto mērķu sasniegšanu, ir nepieciešama plaša pieredze, zināšanas un informācija. Šāds secinājums izriet no 4. panta, kurā ir uzskaitīti rezultāti, pēc kuriem vērtē, kā sasniegti pasākumu mērķi. Šajā ziņā rezultāti būs atkarīgi ne tikai no efektīvas rīcības atbilstoši programmai “Perikls 2020”, bet arī no vairākiem ārējiem faktoriem, tostarp no apgrozībā esošu viltotu banknošu skaita, pietiekamu cilvēkresursu, finanšu un tehnisko līdzekļu pieejamības finanšu, tehnisko, tiesību aizsardzības un tiesu iestāžu vajadzībām, kā arī no citu apmācību programmu īstenošanas, kas tiek organizētas minētajām iestādēm. Attiecīgi programma “Perikls 2020” būtu jāizvērtē, ņemot vērā visus aspektus, kas ietekmē euro viltošanu un ar to saistītu krāpšanu. Tāpēc ECB, Eiropols un kompetentās valsts iestādes, kurām ir vērtīga pieredze un informācija attiecīgajā jomā, būtu pilnībā jāiesaista, lai izvērtētu programmā “Perikls 2020” noteikto mērķu sasniegšanu. Turklāt, ar ECB un Eiropolu ir jāvienojas arī par gala izvērtējuma ziņojumu.

⁽¹⁾ Teksts treknrakstā ir tā daļa, kuru ECB ierosina iekļaut kā jaunu tekstu. Nosvītrotais teksts ir tā daļa, kuru ECB ierosina svītrot.